

ไบโอดีเซล

Biodiesel

Growing a New Energy Economy

โครงการในพระราชดำริไบโอดีเซล

“การใช้ น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์ เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ดีเซล”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงขอจดสิทธิบัตรที่กรมทรัพย์สินทาง
ปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อ 9 เมษายน 2544 สิทธิบัตรเลขที่ 10764

2. หลักการและเหตุผล

ไบโอดีเซล (Biodiesel) คือ อะไร ?

ไบโอดีเซล คือ เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผ่านการผลิตมาจาก
น้ำมันพืชหรือไขมันสัตว์ + กับเอทานอล (ethanol) หรือเมทานอล
(methanol) เพื่อให้ได้เชื้อเพลิงโมเลกุลเล็กลงอยู่ในรูปของเอทิลเอ
สเตอร์ (ethyl esters) หรือ เมทิลเอสเตอร์ (methyl esters) ซึ่งจะ
มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับน้ำมันดีเซล และสามารถใช้ทดแทนกันได้
(พิศมัย เจนวนิชปัญจกุล และลลิตา อัจฉริยะ, 2549)

เป็นเชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลหมุนเร็ว
(แรงอัดสูง จุดระเบิดเองได้ ไม่ต้องใช้หัวเทียน)

- ดีเซลหมุนเร็ว

ไบโอดีเซลที่ไม่ผสมกับน้ำมันดีเซล เรียกว่า B100

ไบโอดีเซล

1. ไบโอดีเซล
สำหรับ
เครื่องยนต์
การเกษตร

- ไบโอดีเซลชุมชน
(คุณภาพต่ำ)

2. ไบโอดีเซล
เมทิลเอสเตอ์
ของกรดไขมัน

- คุณภาพสูง

ไบโอดีเซล มีจำหน่ายตามสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงโดยทั่วไป

การผลิตไบโอดีเซล

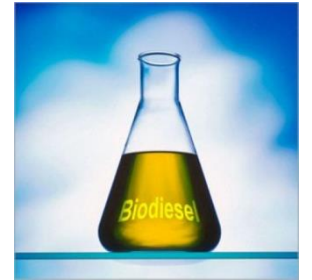
1. ปฏิกิริยาเคมีระหว่างน้ำมันพืชและแอลกอฮอล์

แอลกอฮอล์

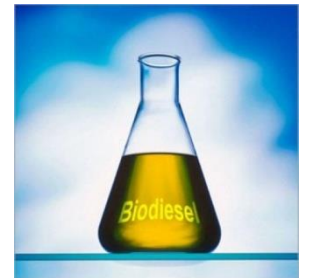
สารเร่งปฏิกิริยา

NaOH , KOH

แอลกอฮอล์

อุณหภูมิและความดันสูง

การผลิตไบโอดีเซล

2. เปลี่ยนน้ำมันพืช/ไขมันสัตว์ให้เป็นกรดไขมันโดยปฏิกิริยาเคมี
นำกรดไขมันทำปฏิกิริยากับแอลกอฮอล์ ใช้กรดเป็นสารเร่งปฏิกิริยา

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

ปาล์มน้ำมัน

เป็นพืชยืนต้น มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Elaeis guineensis* Jacq. เป็นพืชเศรษฐกิจ มีถิ่นกำเนิดในทวีปแอฟริกาตอนกลาง ปัจจุบันมีปลูกหลายพื้นที่ทั่วโลก เนื่องจากเติบโตได้ในสภาพภูมิอากาศที่หลากหลาย ในประเทศไทยปลูกมากทางภาคใต้

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

มะพร้าว

เป็นพืชยืนต้น มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ *Cocos nucifera* Linn. ปลูกได้ดีในดินปนทราย มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทยปลูกมากทางภาคใต้และภาคตะวันออก

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

ถั่วเหลือง

ถั่วเหลือง เป็นพืชล้มลุก มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Glycine max* (L.) Merr. เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่ดี ในประเทศไทยปลูกมากทางภาคเหนือและภาคกลางตอนบน

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

ทานตะวัน

เป็นพืชล้มลุก มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Helianthus annuus* เป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดจัด ขึ้นดีในดินร่วนปนทราย ต้องการน้ำปานกลาง ปลูกง่ายและโตเร็ว ในประเทศไทยปลูกมากทางภาคกลาง

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

สบู่ดำ

พืชยืนต้น มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Jatropha curcas* L. เป็นพืชในวงศ์เดียวกับมันสำปะหลัง และยางพารา สามารถใช้ประโยชน์ได้จากทุกส่วนของต้น ทั้งใบ เปลือก เมล็ด ลำต้น ราก แต่ไม่สามารถนำมารับประทานได้ มีปลูกมากในทุกภาคของประเทศไทย

วัตถุดิบใช้ผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย

เรพ

เป็นพืชล้มลุก มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Brassica napus* สามารถปลูกได้ดีในภูมิอากาศเย็น มีปริมาณฝนมากและมีความชื้นสูง มีปลูกมากในประเทศสหภาพยุโรป แคนาดา สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน และอินเดีย ใช้เป็นอาหารสัตว์และผลิตน้ำมันพืชเพื่อการบริโภค

การทำไบโอดีเซลอย่างง่าย

1. นำน้ำมันดิบใน Burette (ที่แบ่งจากขวดน้ำดื่ม) ที่งไว้ให้น้ำตกตะกอนแล้วถ่ายน้ำทิ้ง

2. เติมน้ำเปล่าในน้ำมันแล้วเขย่าขวดอย่างแรงให้เกิด Emulsion สังเกตน้ำจะขุ่นน้อยกว่าครั้งแรก จากนั้นจึงเข้าสู่ไมโครเวฟ 60 วินาที

3. สังเกตน้ำสองที่แยกชั้นจะใสกว่ามากกับน้ำล้างครั้งแรกและเกิดการแยกชั้นได้เร็วกว่า

4. แยกน้ำมันดิบด้วยที่ทนความร้อน สังเกตน้ำมันจะขุ่นเล็กน้อย จากนั้นนำเข้าสู่เวฟ เพื่อใส่น้ำออกให้หมด

5. สังเกตน้ำมันจะใสมาก

ขั้นที่ 1

1. ตวงน้ำมันพืช 200 cm^3 ใส่ในบีกเกอร์ขนาด 500 cm^3
อุ่นบนเครื่องให้ความร้อนจนถึงอุณหภูมิ 50°C แล้ว
เทลงขวดน้ำดื่มพลาสติกแบบใสใบที่ 1 ขนาด 600 cm^3

2. ชั่งโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) 1 g ใส่ในบีกเกอร์ขนาด 100 cm^3
จากนั้นเติมเมทานอล 50 cm^3 แล้วใช้แท่งแก้วคนให้โซเดียมไฮดรอกไซด์
ละลายหมด

ขั้นที่ 2

เทของผสมที่ได้จากข้อที่ 2 ลงในขวดข้อที่ 1 ปิดฝาและเขย่าแรงๆ อย่างต่อเนื่อง
จนสารละลายเป็นเนื้อเดียวกัน ใช้เวลาประมาณ 3 นาที จากนั้นตั้งทิ้งไว้ 1 ชั่วโมง
เพื่อให้เกิดการแยกชั้น

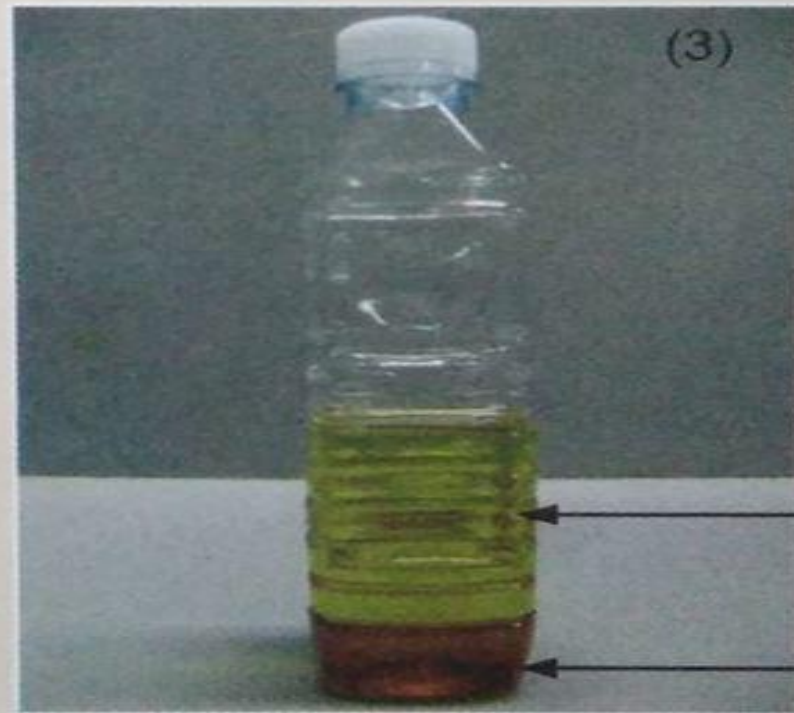

ขั้นที่ 3

1. เทของเหลวที่อยู่ชั้นบนลงในขวดเปล่าใบที่ 2 แล้วเติมน้ำลงไป 360 cm^3 ปิด
ฝาให้แน่นแล้วเอียงขวดขึ้นลง ใช้เวลาประมาณ 3 นาที แล้วตั้งทิ้งไว้ให้เกิด
การแยกชั้น จากนั้นเทแยกส่วนบนออก ใส่ในขวดเปล่าใบที่ 3
2. ทำตามข้อที่ 1. ซ้ำ 3-4 ครั้ง

ขั้นที่ 4

1. นำของเหลวชั้นบนที่ได้จากขั้นที่ 3 มาต้มไล่ความชื้นจนได้ผลิตภัณฑ์สีเหลือง
ใส
2. จากนั้นตั้งทิ้งไว้ให้เย็นที่อุณหภูมิห้อง แล้ววัดค่า pH ของน้ำมันไบโอดีเซลที่
ผลิตได้
3. ชั่งน้ำหนักและวัดปริมาตรของผลิตภัณฑ์ที่ได้ แล้วคำนวณหาค่าความ
หนาแน่น

ไบโอดีเซล

กลีเซอริน

ภาพที่ 4.6 (1) ก่อนเขย่า (2) หลังเขย่าสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ในเมทานอลกับน้ำมันพืช และ (3) หลังตั้งทิ้งไว้ประมาณ 1 ชั่วโมง

ข้อได้เปรียบของไบโอดีเซล

1. ประสิทธิภาพเผาไหม้ดีกว่าน้ำมันดีเซล

2. มีสมบัติในการหล่อลื่นเครื่องยนต์

3. รองรับผลผลิตทางการเกษตร

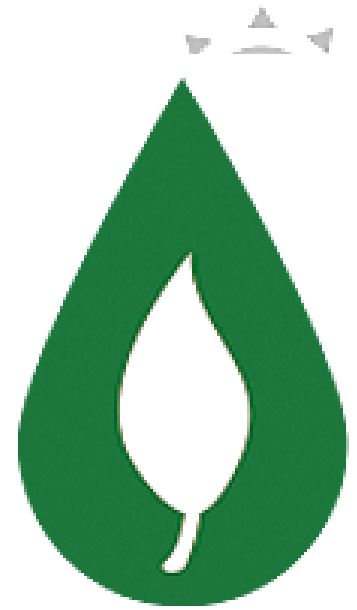
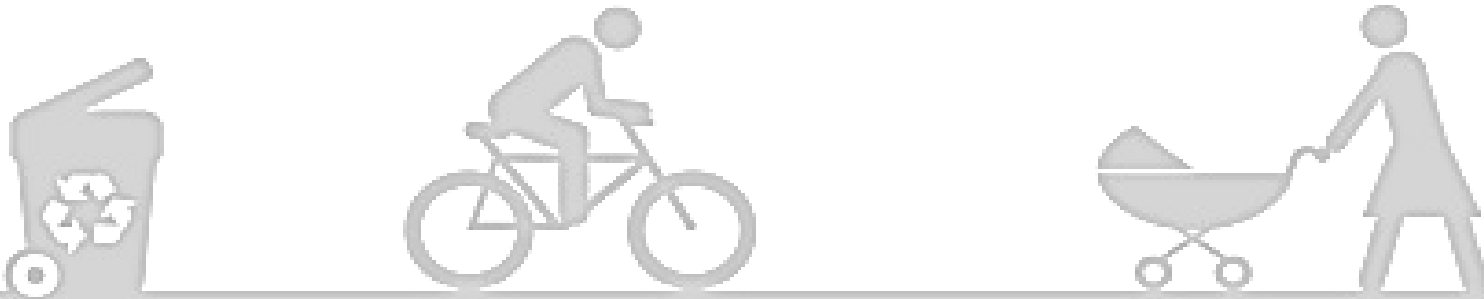

ข้อจำกัดของไบโอดีเซล

1. ระยะเวลาเก็บสั้นกว่าน้ำมันดีเซล

**2. หากนำน้ำมันพืชกลั่นบริสุทธิ์มาผลิต
จะมีต้นทุนสูงกว่าน้ำมันดีเซล แต่มี
ประสิทธิภาพดีกว่า**

Bio Diesel

Create by www.sis.co.th/qrcode